

KVALITETSDEKLARATION

Jordbruksmarkens användning 2019

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske.

Statistikområde

Jordbrukets struktur.

Referenstid

2019

Produktkod

JO0104

1	Relevans	3
1.1	Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1	Statistikens ändamål	3
1.1.2	Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2	Statistikens innehåll	3
1.2.1	Objekt och population	3
1.2.2	Variabler	4
1.2.3	Statistiska mått	4
1.2.4	Redovisningsgrupper	4
1.2.5	Referenstider	5
2	Tillförlitlighet	5
2.1	Tillförlitlighet totalt	5
2.2	Osäkerhetskällor	5
2.2.1	Urval	5
2.2.2	Ramtäckning	5
2.2.3	Mätning	5
2.2.4	Bortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3	Aktualitet och punktlighet	6
3.1	Framställningstid	6
3.2	Frekvens	7
3.3	Punktlighet	7
4	Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1	Tillgång till statistiken	7
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3	Presentation	7
4.4	Dokumentation	7
5	Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1	Jämförbarhet över tid	7
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3	Sam användbarhet i övrigt	9
5.4	Numerisk överensstämmelse	9
A	SOS-klassificering	9
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C	Bevarande och gallring	9
D	Uppgiftsskyldighet	10
E	EU-reglering och internationell rapportering	10
F	Historik	10
G	Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken visar hur jordbruksmarken används och hur användningen förändras över tid, både i riket och på regional nivå. Statistiken visar också hur stora arealer jordbruksföretag brukar och hur storleken förändras över tid.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

I Sverige används statistiken bland annat av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar. Inom EU används statistiken tillsammans med motsvarande statistik för övriga EU-länder som underlag för kalkyler, prognoser och utvärderingar.

1.2 Statistikens innehåll

De storheter som uppskattas i den *preliminära* statistiken belyser:

- antal hektar för olika grödor/grödgrupper,
- antal hektar betesmark av olika slag.

De storheter som uppskattas i den *slutliga* statistiken belyser:

- antal hektar åkermark för olika grödor/grödgrupper,
- antal hektar betesmark av olika slag,
- antal jordbruksföretag med odling av olika grödor/grödgrupper på åkermark,
- antal jordbruksföretag med betesmark av olika slag.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen för Jordbruksmarkens användning 2019, slutlig statistik är samma som målpopulationen i LBR, se nedan. Arealerna som redovisas är alltså de som finns på företag i LBR.

Med *jordbruksföretag* avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Målpopulationen för LBR utgörs av de jordbruksföretag som i juni 2019 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvm frilandsareal, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvm växthusyta, eller
- innehade en djurbesättning i juni 2019 som omfattade
 - minst 10 nötkreatur, eller
 - minst 10 suggor, eller
 - minst 50 grisar, eller
 - minst 20 får och lamm, eller
 - minst 1 000 höns (inklusive kycklingar).

1.2.2 Variabler

Följande variabler redovisas:

- Antal hektar per gröda/grödgrupp och typ av betesmark
- Antal jordbruksföretag med arealer.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I både den *preliminära* statistiken och den *slutliga* statistiken redovisas arealuppgifter totalt för riket samt uppdelat på:

- län
- produktionsområden
- storleksgrupp åkermark
- storleksgrupp jordbruksmark.

I den *slutliga* statistiken redovisas antal företag som brukar marken totalt för riket samt uppdelat på:

- län
- produktionsområden
- storleksgrupp åkermark
- storleksgrupp jordbruksmark.

I Jordbruksverkets statistikdatabas redovisas den *slutliga* statistiken för jordbruksarealer totalt för riket samt fördelat på län, produktionsområde, stödområde och kommun.

Följande grödslag redovisas:

- *Spannmål*: höstvete, vårvete, råg, höstkorn, vårkorn, havre, höstrågvete, vårrågvete, blandsäd.
- *Baljväxter, grönfoder och vall*: ärter, åkerbönor m.m., konservärter, bruna bönor, majs, grönfoder, slätter- och betesvall, frövall.
- *Potatis, sockerbetor, raps, rybs och oljelin*: matpotatis, potatis för stärkelse, sockerbetor, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, oljelin.
- *Träda m.m.*: energiskog, trädgårdsväxter, andra växtslag, träda, ospecificerad åkermark.

- *Betesmark (ej åker)*: betesmark, slåtteräng, skogsbete, fäbodbete, alvarbete, mosaikbetesmarker, ospecificerad betesmark.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser år 2019.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I den *slutliga* och *preliminära* statistiken förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Dessa fel bedöms sammantaget ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

Det är små skillnader på osäkerhetskällorna beroende på om det gäller *preliminär* eller *slutlig* statistik. Skillnader mellan *preliminär* och *slutlig* statistik beskrivs där de förekommer.

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga jordbruksföretag i målpopulationen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning och undertäckning förekommer i den *preliminära* och *slutliga* statistiken om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte är komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2019 års undersökning består av LBR 2018 kompletterat med information från administrativa register såsom till exempel Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd (IACS) och centrala nötkreatursregistret samt från statistiska undersökningar som genomförts 2019.

En orsak till övertäckning kan vara att fler än en lantbrukare söker stöd för samma areal. I handläggningen bestäms det vem som förfogar över arealen. I de fall handläggningen inte är klar när slutliga LBR för 2019 fastställs, justeras dubbelsökt areal där det är möjligt. Det kan finnas mindre arealer kvar som är dubbelsökta efter justering. Vi uppskattar att det är små arealer som dubbelräknas och de finns utspridda i riket.

2.2.3 Mätning

I den *preliminära* statistiken förekommer *mätfel* i den grad uppgifterna i de använda administrativa registren (IACS) är felaktiga. En orsak till avvikelser är att ansökan om arealbaserade stöd görs innan den egentliga sådden genomförs. Jordbrukarna hade fram till mitten av juni 2019 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bland annat av hur stora höstsådda arealer som utvintrat.

I den *slutliga* statistiken förekommer *mätfel* i den grad uppgifterna i de använda administrativa registren (IACS) eller uppgifterna i

enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. *Mätfelen* i de administrativa registren kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden.

2.2.4 Bortfall

Den *preliminära* och *slutliga* statistiken baseras till viss del på en enkätundersökning till jordbruksföretag som inte ansökt om stöd. Svartsbortfallet bland dessa var ungefär 4 %. Resultatet har dock korrigerats för detta.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen bedöms vara små.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Den *preliminära* och den *slutliga* statistiken baseras på nästan samma dataunderlag enligt följande.

Den *preliminära* statistiken, som publicerades i maj år 2019 (JO 10 SM 1901: Jordbruksmarkens användning 2019. Preliminär statistik), baserades på ett preliminärt LBR från början av maj år 2019 enligt följande.

- För de företag som ansökt om arealbaserade stöd år 2019, används de uppgifter i IACS som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd. IACS är inte slutligt eftersom företagen hade rätt att ändra i SAM-ansökan till den 15 juni 2019.
- För de företag i LBR som inte ansökt om arealbaserade stöd år 2019, används uppgifter i en enkät (strukturundersökning) genomförd i juni år 2016 eller uppgifter i trädgårdsundersökningar avseende 2014–2018.

Den *slutliga* statistiken, som publicerades i oktober år 2019 (JO 10 SM 1902: Jordbruksmarkens användning 2019. Slutlig statistik), baserades på slutligt LBR för 2019 enligt följande.

- För de företag som ansökt om arealbaserade stöd år 2019, används de uppgifter i IACS som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd.
- För de företag som inte ansökt om arealbaserade stöd år 2019, används uppgifter i en enkät (strukturundersökning) genomförd i juni år 2016 eller uppgifter i trädgårdsundersökningar avseende 2014–2018.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

För den *preliminära* statistiken är framställningstiden cirka 1 månad. För den *slutliga* statistiken cirka tre månader.

3.2 Frekvens

Denna statistik redovisas två gånger för respektive år, *preliminär* och *slutlig* statistik.

Preliminär statistik redovisas alltid år n. *Slutlig* statistik för år då Strukturundersökningen genomförs redovisas år n+1, övriga år redovisas *slutlig* statistik år n. Strukturundersökning genomförs vart tredje eller vart fjärde år och är en undersökning till samtliga jordbruksföretag.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO 10 SM 1902 (slutlig statistik) på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik, samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Slutlig statistik tillgängliggörs också i [Jordbruksverkets statistikdatabas](#) i samband med publicering av SM, www.jordbruksverket.se/statistik. Vissa uppgifter publiceras även i [Jordbruksstatistisk sammanställning](#). Uppgifterna delges också EU:s statistikorganisation Eurostat som publicerar dem i en publik databas tillgänglig på ec.europa.eu/eurostat.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För specialbearbetningar, kontakta Statistikenheten på Jordbruksverket, statistik@jordbruksverket.se.

4.3 Presentation

Beskrivning av undersökningsmetod samt redovisning av resultat presenteras i text, tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

En del dokumentation sker i Statistiskt meddelande (SM) samt denna kvalitetsdeklaration. En *Statistikens framställning (Staf)* om hur arealerna tas fram finns också tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats. I den kan man mer detaljerat ta del av produktens process och beräkningsätt.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Från och med år 2010 har definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrats. Detta för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, som inte fullt ut stämmer överens med de svenska. Från och med 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de gamla svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna från och med år 2010 inte är fullt jämförbara med siffrorna för åren dessförinnan.

Den största skillnaden mellan den gamla svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar härrör sig till arealer. Medan man i de gamla, svenska avgränsningarna hade en gräns på minst 2,01 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,00 hektar jordbruksmark. I LBR 2019 används därför en avgränsning på minst 2,01 hektar åkermark eller minst 5,00 hektar jordbruksmark.

Med de gamla, svenska avgränsningarna innehåller LBR 68 150 företag 2010. Med den nya avgränsningen innehåller LBR 71 091 företag. Således gör den nya avgränsningen att LBR ökar med cirka 3 000 företag. Dessa företag återfinns i stort sett bara i storleksklassen av företag med 2,0 hektar åkermark eller mindre.

Företagsbegreppet i LBR och IACS skiljer sig åt. Med ett jordbruksföretag i LBR avses en inom jordbruk, husdjurskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. IACS består i sin tur av personer/företag som ansökt om arealbaserade stöd.

I samband med 2005 års reform av EU:s jordbrukspolitik, ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd kraftigt i Sverige. En stor del av de nya ansökningarna kom från jordbrukare som tidigare inte ansökt om stöd och därmed inte funnits med i registret över de arealbaserade stöden. En stor del av dessa jordbrukare kunde inte heller hänföras till ett befintligt företag i LBR.

I de fall en jordbrukare som ansökt om arealbaserat stöd inte kan hänföras till ett befintligt företag i LBR skapas ett nytt företag. Det ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd 2005 ledde därför till att antalet företag med mer än 2,0 hektar åkermark 2005 blev cirka 8 000 eller 12 % fler än 2003. Effekten på arealen åkermark var däremot liten. Ökningen av antalet företag i jordbruksstatistiken 2005 jämfört med tidigare år innebär inte med säkerhet att den faktiska strukturen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

Det bör även påpekas att för åren 1999 - 2003 ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 hektar åkermark eller trädgårdsodling.

Den *preliminära* statistiken, som publicerades i JO 10 SM 1901 (Jordbruksmarkens användning 2019. Preliminär statistik) är inte jämförbar med motsvarande statistik för år 2010, som publicerades i JO 10 SM 1002 (Jordbruksmarkens användning 2010. Preliminära uppgifter). Detta beror på att preliminär statistik för 2010 och tidigare enbart baserats på de arealer som brukarna angett i sin SAM-ansökan. Från 2011 baseras preliminär statistik på ett preliminärt LBR, vilket även inkluderar jordbruksföretag som inte sökt stöd. Däremot är preliminär statistik från och med 2011 jämförbar med den slutliga arealstatistiken.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifter om jordbruksmarkens användning återfinns även i de Statistiska meddelandena om skördestatistiken och dessa överensstämmer med några mindre undantag med de arealer som redovisas i denna arealstatistik.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik för övriga EU-länder och de slutliga grödarealerna för 2019 överensstämmer med några mindre undantag med de grödarealer för Sverige som Eurostat senare kommer att redovisa vid publicering av skörde- och arealstatistik för EU-länderna.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken visar inga brister i numerisk överensstämmelse, vid sidan av mindre summeringsfel i vissa tabeller, vilka beror på avrundningar.

Allmänna uppgifter

A SOS-klassificering

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([SFS 2001:99](#)) och förordningen ([SFS 2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([SFS 2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([SFS 2001:99](#)) och förordningen ([SFS 2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Kopior av samtliga Jordbruksverkets Statistiska meddelanden med tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken ([SFS 2001:99](#)) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

Jordbruksverket bedömer att de uppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([SFS 2001:99](#)), förordningen om den officiella statistiken ([SFS 2001:100](#)) samt Statens jordbruksverks föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket SJVFS 2016:7, Statens jordbruksverks föreskrifter om statistisk undersökning av näringsidkares odling av trädgårdsväxter SJVFS 2017:30 och Statens jordbruksverks föreskrifter om statistisk undersökning av näringsidkares innehav av svin, får, höns och kycklingar SJVFS 2017:9.

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 om undersökningar om jordbrukets struktur och en undersökning om produktionsmetoder inom jordbruket samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 571/88.

F Historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Uppgifterna som samlas in, ställs årligen tillsammans med registeruppgifter samman i Lantbruksregistret, LBR.

Fram till och med 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in via pappersenkäter från SCB. Från och med år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång för arealer.

G Kontaktuppgifter

<i>Statistikansvarig myndighet</i>	Statens Jordbruksverk
<i>Kontaktinformation</i>	Statistikproducent: Ylva Olsson
<i>E-post</i>	fornamn.efternamn@jordbruksverket.se
<i>Telefon</i>	036 - 15 64 10